

**TYÖELÄMÄ- JA TASA-
ARVOVALIOKUNNAN MIETINTÖ
17/2010 vp**

**Hallituksen esitys laeiksi työehtosopimuksen
yleissitovuuden vahvistamisesta annetun lain 1
sekä 14 §:n muuttamisesta ja kielilain 30 §:n
muuttamisesta**

JOHDANTO

Vireilletulo

Eduskunta on 18 päivänä tammikuuta 2011 lähettänyt työelämä- ja tasa-arvovaliokuntaan valmistelevasti käsiteltäväksi hallituksen esityksen laeiksi työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamisesta annetun lain 1 sekä 14 §:n muuttamisesta ja kielilain 30 §:n muuttamisesta (HE 329/2010 vp).

Asiantuntijat

Valiokunnassa ovat olleet kuultavina

- neuvotteleva virkamies Ari Pulkinen ja hallitussihteeri Anne Vänskä, sosiaali- ja terveysministeriö
- johtaja Johanna Suurpää, oikeusministeriö
- hallitusneuvos Susanna Siitonen, työ- ja elinkeinoministeriö
- järjestösihteeri Anita Spring, Suomen Ammattiliittojen Keskusjärjestö SAK ry
- asiantuntija Simopekka Koivu, Elinkeinoelämän keskusliitto EK.

Lisäksi kirjallisen lausunnon ovat antaneet

- Ålands landskapsregering / Ahvenanmaan maakunnan hallitus
- Akava ry.

HALLITUKSEN ESITYS

Esityksessä ehdotetaan muutettavaksi lakia työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamisesta sekä kielilakia.

Työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamisesta annettuun lakiin ehdotetun muutoksen mukaan työehtosopimuksen yleissitovuuden vahvistamislautakunnan tehtävänä olisi huolehtia siitä, että yleissitovat työehtosopimukset julkaistaan joko suomen tai ruotsin kielellä ja käännöksenä toisella kansalliskielellä. Lautakunnan on toimitettava lainvoimaisella päätöksellä

yleissitovaksi vahvistettu työehtosopimus maksettua suomen ja ruotsin kielellä jokaisen saataville yleiseen tietoverkkoon yleissitovien työehtosopimusten luetteloon.

Kielilakiin ehdotetaan lisättäväksi viittaus säännös, jonka mukaan yleissitovien työehtosopimusten julkaisukielestä säädetään edellä mainitulla lailla.

Lait on tarkoitettu tulemaan voimaan mahdollisimman pian.

VALIOKUNNAN KANNANOTOT

Perustelut

Hallituksen esityksen perusteluista ilmenevistä syistä ja saamansa selvityksen perusteella valiokunta pitää esitystä tarpeellisena ja tarkoituksenmukaisena. Valiokunta puoltaa lakiehdotusten hyväksymistä muuttamattomina.

Työsopimuslain mukaan työnantajan on noudatettava vähintään valtakunnallisen, alalla edustavana pidettävän työehtosopimuksen eli ns. yleissitovan työehtosopimuksen määräyksiä. Työnantajan on sovellettava sopimusta kuten lain säännöksiä. Sopimuksen noudattamisvelvollisuus koskee samalla tavoin sekä suomen- että ruotsinkielisiä työnantajia siitä riippumatta, onko työehtosopimus tehty kummallakin kielellä tai onko sopimusta käännetty ruotsiksi.

Noudattamisvelvoitteen toteuttaminen edellyttää, että työnantajien ja työntekijöiden saatavilla on tieto työehtosopimuksen sisällöstä. Yleissitovat työehtosopimukset julkaistaan oikeusministeriön omistamassa oikeudellisessa tietopankissa, Finlexissä. Julkaisemisesta vastaa yleissitovuuden vahvistamislautakunta. Työehtosopimukset tehdään nykyisin pääsääntöisesti suomen kielellä, minkä vuoksi ne ovat julkisesti saatavilla vain suomenkielisinä. Sopimuksia on käännetty myös ruotsiksi, mutta käännökset ovat epävirallisia eikä niitä julkaista Finlexissä.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että yleissitovat työehtosopimukset julkaistaan jatkossa joko suomen tai ruotsin kielellä sekä käännökseenä toisella kansalliskielellä. Julkaisemisesta ja käännättämisestä vastaa ostopalveluna yleissitovuuden vahvistamislautakunta. Esityksen tarkoituksena on turvata henkilön kielellisten oikeuksien toteutuminen molemmilla kansalliskielillä. Käännös on tärkeä erityisesti ruotsinkielisille työnantajille työsopimusten mukaisten velvolli-

suuksien noudattamisessa. Valiokunta pitää sopimusten julkaisemista molemmilla kansalliskielillä erittäin tärkeänä ja tarpeellisena.

Hallituksen esityksessä ehdotetaan, että yleissitova työehtosopimus julkaistaan sitovana oikeuslähteenä sopimuksen alkuperäisellä kielellä ja käännökseenä, jolla ei ole oikeuslähteen asemaa. Tämä tarkoittaa sitä, että jos alkuperäisen sopimuksen ja käännöksen välillä on ristiriita, tulee oikeusohjeena tulkinnassa noudattaa autenttisen sopimuksen määräyksiä. Valiokunta pitää puutteena sitä, että yleissitovia sopimuksia ei julkaista sitovana oikeuslähteenä molemmilla kielillä, mutta toteaa, että oikeudellisesta sitomattomuudesta huolimatta käännöksestä on merkittävää apua niille työnantajille ja työntekijöille, joiden äidinkielenä ei ole sopimuksen kieli. Valiokunta pitää tärkeänä, että käännösten laatua seurataan tarkasti ja tarvittaessa ryhdytään toimenpiteisiin käännösten oikeellisuuden ja täsmällisyyden varmistamiseksi.

Hallituksen esityksen mukaan yleissitova työehtosopimus tulee julkaista Finlexissä heti, kun sen yleissitovuudesta on annettu päätös, vaikka julkaistavaa käännöstä toisella kansalliskielellä ei samanaikaisesti ole saatavilla. Lautakunnan tulee kuitenkin huolehtia siitä, että sopimukset käännetään ja käännökset julkaistaan viivytyksettä. Valiokunta pitää tärkeänä, että käännösten julkaisemisen nopeuteen kiinnitetään erityistä huomiota.

Päätösehdotus

Edellä esitetyn perusteella työelämä- ja tasa-arvovaliokunta ehdottaa,

että lakiehdotukset hyväksytään muuttamattomina.

Helsingissä 3 päivänä helmikuuta 2011

Asian ratkaisevaan käsittelyyn valiokunnassa ovat ottaneet osaa

pj.	Arto Satonen /kok	Markus Mustajärvi /vas
vpj.	Jukka Gustafsson /sd	Sanna Perkiö /kok
jäs.	Anna-Maja Henriksson /r	Paula Sihto /kesk
	Johanna Karimäki /vihr	Seppo Särkiniemi /kesk
	Merja Kuusisto /sd	Katja Taimela /sd
	Merja Kyllönen /vas	Kimmo Tiilikainen /kesk
	Esa Lahtela /sd	Jyrki Yrttiaho /vas.
	Jari Larikka /kok	

Valiokunnan sihteerinä on toiminut

neuvotteleva virkamies Marjaana
Kinnunen.